

Verslag van de 31ste Veterinaire Informatiedag voor Seniordierenartsen

20 maart 2024, 'De Engel' in Houten

Om 11 uur opende Jan Peelen deze bijzondere dag. Een bijzonder woord van welkom aan de sprekers van vandaag, allen kinderen van collegae senior dierenartsen. "Het podium is aan de jeugd", aldus de voorzitter.

Joost van Herten, Beleidsmedewerker KNMvD over 'Hoe ver reikt de autonomie van de dierenarts?'

Voor de KNMvD is dit een belangrijk thema. We zien dat het werkveld de laatste jaren sterk is veranderd. Enerzijds door overnames van praktijken en anderzijds doordat er steeds minder ondernemende practici zijn. Veel vrouwelijke collegae zijn het liefst dierenarts zonder de sores van ondernemer. De KNMvD is in gesprek met diverse partijen over dit onderwerp. Ook met de Tweede Kamer en de minister van Landbouw wordt overleg gevoerd.

Hierbij wordt duidelijk gemaakt dat dierenartsen hechten aan autonomie. Immers alleen dan kun je onafhankelijk handelen en diergeneeskundige beslissingen nemen. Zelf als dierenarts verantwoordelijkheid nemen en uitleg hierover geven.

Professionele standaard beroepscode bestaat al vanaf 1943. Momenteel is ongeveer de helft van de dierenartsen lid van de KNMvD. Het zou gewenst zijn als er een niet vrijblijvende beroepsorganisatie komt, die zo elke (!) dierenarts kan aanspreken. Momenteel zijn er gesprekken gaande om deze richting uit te gaan!

Investeringsmaatschappijen

De KNMvD gaat niet met hen aan tafel (er is uiteraard wel overleg met hen) en wil ze wat op afstand houden. Dit om geen ongewenste beïnvloeding door de ketens te krijgen.

Noodzaak goede dienstenregeling: spoeddiensten en diensten in avond, nacht, weekenden en vakanties.

Ook in andere landen komt er steeds meer weerstand tegen ketenvorming en de negatieve kanten ervan.

In Frankrijk loopt een rechtszaak tegen ketenvorming.

De Scandinavische landen hebben een houding van zelf regelen.

Kortom: dierenartsen hebben een hekel aan bemoeienis van buiten de veterinaire wereld.

Om stappen te maken wil de KNMvD zelf een plan opstellen om de overheid hierin niet de lead te laten nemen.

Ten slotte was er even een time-out met aandacht voor de leden die 50 jaar lid van de KNMvD zijn: Paul Knijff, Paul Lankveld, Rijckert van der Flier, Rik Thybaut en Koos Verhoeff.

Cas König, CEO van het Havenbedrijf Groningen Seaports, over 'De rol van havens in de transities'

Cas studeerde milieukunde in Nijmegen en rondde daarna de studie bedrijfskunde af. Hij was manager bij ESD-SIC, werkte daarna bij de aluminiumfabriek KLESH in Delfzijl en is sinds 2017 CEO van Groningen Seaports.

Het Havenbedrijf Noord-Nederland wil circulair zijn, zeker omdat het aan de rand van de Waddenzee gelegen is. Duurzaamheid staat heel hoog in het vaandel.

Groningen Seaports geeft huisvesting aan:

- Biobased economie (geen olie / geen aardgas)
- windmolens
- Data Google / OTS (8000 MW is gebruik // Nederland behoefte 16.000 MW)
- Windturbines
- Kabels die verbinding geven met Denemarken / Noorwegen.

Leading in offshore windport:

- Datacenter: Google / OTS, investering 2 miljard, werkgelegenheid voor 500 mensen. Een enorm complex!!
- Circulair ecosysteem / duurzaam = terugverdientijd bedraagt 15 jaar. Voorbeelden hiervan zijn Campina en Bavaria.

Wat onderwerpen die zo de revue passeren:

- Investerings in kabels en leidingen
- Nieuwe industrie bv. aluminium
- Afvalwater verwerken, rest lozen op Eems
- Blauwe energie Noorwegen / stikstof uit windparken/ opslag 15 km in koepels in zee

Na inval van Rusland in Oekraïne werd er voor onze gasvoorziening voornamelijk naar LNG import gekeken. De Eemshaven bouwde in recordtijd de enorme Haven Seaport LNG terminal. De LNG terminal is een fabriek die vloeibaar aardgas dat per schip naar de Eemshaven komt, omzet naar gasvormig aardgas. Vervolgens kan het op transport via het ondergrondse landelijke gasleidingnetwerk.

LNG heeft een temperatuur van -162 graden, wordt opgewarmd met warmte van een kolencentrale.

Schepen zijn tot 200 m lang, 33m breed, 22m diep, kosten 180 miljoen euro.

Exploitatiekosten 200.000 euro / dag.

Bavaria verwerkt gerst voor bijna heel Europa (veel warme lucht nodig om te vergisten).

Datacenter Google en OTS: voor Google 2 miljard investering.

Energieverbruik is gigantisch, stroom voor koeling moet gelijkmatig en storingsvrij zijn.

Locatie: Oostpolder 600 ha

Tennet en batterijfabriek

Voorkeursrecht op grond

Stikstof en waterstof in ondergrondse opslag 15 km in zee.

Groningen 30% stroom toegezegd en bouw tunnel

DILEMMA'S

Een bedrijf dat zo snel moet kunnen groeien, moet heel snel kunnen schakelen. Dat geeft de merkwaardige situatie dat de inspraakprocedures die wij (en de politiek) gewend zijn te veel tijd vergen. Deze procedures kunnen als het tegen- of meezit wel 12 jaar in beslag nemen. Daar is vaak niet op te wachten. Dus zul je door alert en voortvarend te opereren en met name heel goed overleg te hebben met de diverse belanghebbenden in een zaak, voortgang moeten boeken. Elkaar overtuigen van de belangen en ook de belangen van anderen serieus nemen.

Snelheid versus inspraak 12 jaar! Bouw duurde 2 jaar.

Politici durven geen keuzes te maken. Groot verschil met Duitsland.

Wij moeten zonder gas en olie door! Dat heeft consequenties.

Industrieterreinen = overlast. De ruimte die er is, is reeds voor 50% bebouwd en er wordt volop naar mogelijkheden in de buurt gekeken.

WERKGELEGENHEID

Kolencentrale 8 man

Datacenters 500 man

Kerncentrale hier in Groningen niet nodig, al teveel energie, doe dat maar elders.

Biomassa: kolencentrale van RWE 30% gebruikt in planning 2005

Waar staat Groningen Seaport in verhouding tot de andere (grote) havenbedrijven?

Rotterdam en Amsterdam havenbedrijf wespennest, Groningen minder gecompliceerd.

Havens belang en grootte: Vlissingen en Antwerpen, Rotterdam, Moerdijk, Amsterdam.

In Amsterdam geen PKF

Kabels in Groningen, geen kerncentrales, afbouw kolen en gas

Greenwassing is vol

LNG is voor 5 jaar afgesproken in contract; Gasunie huurt.

Schepen bouw in half jaar, terminal met fabriek 5 jaar bouw

ECOLOGIE

Vleermuizen, overheid, bewoners, Natuur & Milieu, Haven CEO: allemaal

belangenorganisaties die een rol spelen bij de besluitvorming voor de toekomst. Zoals ze dat ook in het verleden hebben gedaan. Gedegen overleg is de sleutel!

VESTIGING

1973 Eemshaven overloop van Rotterdam in de tijd van de energiecrisis. De waddenvereniging speelt een rol in de overwegingen

2005 Campina, Bavaria

2012 Google

2022 LNG terminal

Dr. N.M. (Nicolien) van der Kolk, neuroloog bij het Jeroen Bosch Ziekenhuis, over 'De ziekte van Parkinson. Wat kunnen we er tegen doen?'

CV

Studie gezondheidswetenschappen Universiteit Maastricht en New York

Aandacht prion en B amyloid

2009 arts en in 2010 bij prof. Bas Bloem in Nijmegen: neurologie en bewegingsproblemen.

2024 proefschrift cum laude: "Towards a prescription for exercise for persons with Parkinson's disease"

Tot heden: neuroloog in ziekenhuis Jeroen Bosch in Den Bosch.

ZIEKTE VAN PARKINSON beschreven in 1817 in essay 'On the shaking palsy'

SYMPTOMEN: Motoriek verandert

- Kleine beweging links en rechts niet symmetrisch

- Stijfheid romp

- Houding voorover / kleine pasjes

- Asymmetrische tremor

- Beweging wordt kleiner

- Lopen met kleine passen / freezing / beide armen tegelijk

Meer last van onzichtbare symptomen:

- Depressie

- Stemmingswisselingen

- Verlies van reuk

- Obstipatie van darmen

- Slaapproblemen

Motorische symptomen zijn vaak met medicijnen te behandelen.

Interne symptomen zijn echter moeilijk te behandelen.

Geeft veel onzekerheid!

OORZAAK: Motorische klachten door tekort aan dopamine

- Niet goed bewegen / kunnen denken

- Verlies van cellen in de substantia nigra

BEHANDELING: L-DOPA (1950)

PATHOFYSIOLOGIE: Ophoping van alfa-synucleïne in LEWY-lichaampjes

- Genetische factoren

- Energie / mitochondriën

- Afvoer eiwitten

- Etcetera

VERSCIJNINGSVORMEN: In hersenen eenzijdige aandoening

- Maagdarmkanaal

- Slaapstoornissen

- Tragere loop

RISICOFKTOREN: koffie
lifestyle
genetisch
pesticiden (jaren 90)
Parkinsonisme
MBTP drugs

70% van Parkinson: directe, langdurige blootstelling aan pesticiden.

EPIDEMIOLOGIE: 60.000 patiënten nu

Door veroudering zullen er in Nederland 30% meer patiënten bij komen. Meestal treedt het op latere leeftijd op (60% van de patiënten is ouder dan 65 jaar) maar het kan ook op jongere leeftijd optreden. Meestal spelen er dan genetische factoren mee (1 op de 22 patiënten heeft dit).

PREVENTIE: Het is aangetoond dat bewegen (ook preventief!) kan helpen.

BEWEGEN: -celverlies minder

-compensatie door cognitieve reserve

-3x week 45 min. bewegen met hijgen, snellere hartslag (cardio)

VOEDING -Koffie maximaal 1 tot 2 koppen per dag

-Veel groenten / fruit / vezels

NB. Bescherm je hoofd bij skiën / fietsen / wielrennen / mountainbiken: 20 % minder Parkinson. Dit zou betekenen dat hoofdkwetsuren Parkinson zouden kunnen induceren. Met helm komen bloeditstoringen in de hersenen minder voor.

MEDISCHE BEHANDELINGEN

L-DOPA is het belangrijkste medicijn.

Eventueel aanvullen met andere medicijnen

Lange tijd effectief bij toediening 3x daags

Is symptoombestrijding maar geen bestrijdingsmiddel

Soms overbeweeglijkheid t.o.v. stijver bewegen

ANDERE MEDICIJN-TOEDIENINGEN

In darm tabletten aanbrengen

Pompje met L-dopamine in buik of subcutaan aanbrengen; is betere therapie.

ANDERE HULP: Lifestyle

Fysiotherapie

Sexuologen

Toegevoegde waarde: 25% minder botbreuken

30% minder longontsteking

Multidisciplinaire aanpak nog belangrijker

OMDENKEN: Tellen / schaatsbewegingen / rennen / fietsen

DENKEN: Concentratieproblemen, omwegen bedenken

Geen dubbele opdrachten

Uitleg geven: beter begrepen.

VOORDELEN VAN SPORTEN: Conditie, suikerspiegel beter, overgewicht geringer

Slaap beter

Gedachten geordender

Depressie geringer

Dementie zet langzamer door

Om in beweging te komen is vooral dopamine nodig, tijdens het bewegen zelf veel minder of geen.

Onderzoek dubbelblind: Hierbij kreeg de helft geringe beweging en de andere helft geforceerde beweging met een hometrainer.

Resultaat: motoriek beter, langer stabiel

MRI (functionele MRI): Motorische ontregeling afgenomen

Conditie verbeterd

Meer cognitieve netwerkactiviteit

(meten is moeilijk)

CONCLUSIE: EXTRA BEWEGEN IS SUPER BELANGRIJK!

DIAGNOSE Parkinsonisme niet gemakkelijk; er is soms overlap

Lewy-bodies

Amyloid (2-3 jaar Parkinson)

Snelle dementie bij aanwezigheid Lewy-bodies

Geen hoger aantal Parkinsonpatiënten door Spaanse griep; niet bewezen dat dit een rol speelt.

We kunnen terugkijken op een prachtige informatiedag. Een aandachtig gehoor kreeg een drietal erg verschillende maar bijzonder interessante lezingen voorgeschoteld. De voorzitter Jan Peelen kon daarom ook terugkijken op een bijzonder geslaagde dag en hij dankte een ieder voor haar/zijn inbreng en de sprekers in het bijzonder! De volgende bijeenkomst (23oktober! 2024) zullen Rens van Dobbenburg (FVE/AUV/Covetrus) en Alex Datema (directeur Food & Agri Nederland van RABO) acte de présence geven.

Paul Geurts